Grasrotandelen er en ordning der spillere hos Norsk Tipping kan la en del av spillinnsatsen gå til et lag eller en forening de selv velger. I 2024 ble det delt ut 879 millioner kroner gjennom ordningen. Det er et stort beløp – og det forteller både noe om engasjementet i norske lokalsamfunn og om hvordan enerettsmodellen for pengespill fungerer i praksis.

Men hvem bestemmer hvor pengene går? Hva får styret i Norsk Tipping betalt? Og hva bør vi vite når politikere går fra folkevalgte verv til styreverv i et statlig selskap? Her går vi gjennom ordningen, pengestrømmen og den offentlige kontrollen.



Hva er Grasrotandelen?

Grasrotandelen er en del av Norsk Tippings tilbud. Spillere kan registrere et lag eller en forening som sin grasrotmottaker. Når de spiller hos Norsk Tipping, går en andel av innsatsen til mottakeren. Ordningen gir dermed spillerne en direkte mulighet til å støtte lokale og frivillige organisasjoner.

Det viktige er at spilleren selv velger mottaker. Det er ikke Norsk Tipping eller staten som plukker ut hvilke lag som skal få hver enkelt spillers bidrag. Derfor kan ordningen oppsummeres slik: **spillerne fordeler selv** pengene mellom godkjente mottakere.

Grasrotandelen er ikke et ekstra bidrag spilleren må betale ved siden av innsatsen. Den beregnes som en andel av spillingen, og spilleren betaler ikke mer fordi vedkommende har valgt en mottaker. Ordningen er likevel knyttet til pengespill: Pengene kommer fra aktivitet hos Norsk Tipping, og størrelsen på støtten avhenger blant annet av hvor mye de registrerte spillerne spiller.

Hvem kan få støtte?

Mottakerne er lag og foreninger som oppfyller vilkårene for å delta i ordningen. Det kan for eksempel være idrettslag, korps, kulturforeninger og andre frivillige organisasjoner. En spiller kan registrere en mottaker gjennom Norsk Tippings kanaler, og kan senere endre valget dersom ønsket støtte skal gå et annet sted.

For mottakerne kan selv små bidrag fra mange spillere bli betydelige over tid. Ordningen gir også lokalsamfunnene et konkret innblikk i hva frivilligheten betyr for folk. Pengene følger spillernes valg, ikke

nødvendigvis kommunale prioriteringer eller nasjonale politiske vedtak.

Hvor mye var 879 millioner kroner?

879 millioner kroner ble fordelt gjennom Grasrotandelen i 2024. Beløpet viser den samlede støtten fra spillerne det året – ikke én enkelt utbetaling, og heller ikke et beløp som gikk til én organisasjon. Det er summen av mange bidrag til mange forskjellige mottakere.

For å sette størrelsen i perspektiv: 879 millioner kroner tilsvarer nær 2,4 millioner kroner per dag gjennom året. Gjennomsnittet sier ikke at pengene kom jevnt inn eller at hvert lag fikk like mye. Noen mottakere har mange spillere knyttet til seg, mens andre får mindre beløp. Den enkelte spillerens valg og spillaktivitet påvirker fordelingen.

Spørsmål Kort svar Hva er Grasrotandelen? En ordning der spillere lar en andel av spillingen gå til en valgt mottaker. Hvem velger mottakeren? Spilleren velger selv blant organisasjonene som kan delta. Hvor mye ble fordelt i 2024? 879 millioner kroner samlet. Hvem får pengene? Godkjente lag og foreninger, fordelt etter spillernes valg og aktivitet.

For et lokalt idrettslag eller korps kan slike inntekter bidra til utstyr, aktiviteter og drift. Samtidig er det viktig å være presis: Grasrotandelen er ikke en garanti for et bestemt beløp. Mottakeren er avhengig av at spillere registrerer laget og faktisk spiller gjennom ordningen.

Grasrotandelen og enerettsmodellen i Norge

Norge har en enerettsmodell for pengespill. Det betyr at staten har gitt enkelte aktører, særlig Norsk Tipping og Norsk Rikstoto, ansvar for bestemte deler av markedet. Modellen begrunnes blant annet med hensyn til ansvarlig spill, forebygging av spilleproblemer og at overskudd fra spill skal komme samfunnsnyttige formål til gode.

Grasrotandelen er én måte samfunnsnytten blir synlig på. I stedet for at spilleren bare bidrar indirekte gjennom overskuddsfordelingen, kan spilleren peke ut en konkret organisasjon. Ordningen endrer likevel ikke hvem som driver spillene eller hvem som har ansvar for dem: Norsk Tipping er fortsatt et statlig eid selskap, og spillene er underlagt regler og kontroll.

Enerettsmodellen er omdiskutert. Tilhengerne viser gjerne til muligheten for å styre spilltilbudet og bruke inntektene til formål som kommer samfunnet til gode. Kritikere kan stille spørsmål ved hvor godt modellen skjermer sårbare spillere, eller ved hvordan konkurranse og regulering bør innrettes. Grasrotandelen er derfor ikke et svar på alle spørsmål om pengespill. Den er en konkret fordelingsordning innenfor den modellen Norge har valgt.



Statlig eierskap og hvem som oppnevner styret

Norsk Tipping er heleid av staten. Eierskapet forvaltes av Kultur- og likestillingsdepartementet, som representerer staten som eier. Generalforsamlingen er selskapets øverste organ, og det er her staten utøver eiermyndigheten innenfor rammene av lovgivning og vedtekter.

Styret har ansvar for selskapets overordnede forvaltning og kontroll. Styremedlemmene skal ivareta selskapets interesser og sørge for forsvarlig styring. Det er samtidig et offentlig selskap med et samfunnsoppdrag og en rolle i en politisk bestemt pengespillmodell. Derfor er det relevant å følge med på hvordan styret blir satt sammen, hvilke oppgaver det får, og hvilke økonomiske vilkår som følger med vervene.

Staten oppnevner styremedlemmer gjennom eierstyringen. Det betyr ikke at styret er en politisk arbeidsgruppe, eller at den enkelte styremedlem skal følge instrukser i hver enkelt sak. Styret har selvstendig ansvar for arbeidet sitt. Men hvem som velges, og hvordan eieren begrunner valgene, er legitimt å undersøke – særlig når selskapet har stor økonomisk betydning og forvalter et viktig samfunnsoppdrag.

Politikere og overgangen til styreverv

Når personer med politisk bakgrunn går inn i styreverv, kan overgangen skape spørsmål om habilitet, nettverk og interessekonflikter. Det betyr ikke i seg selv at noe er galt. Erfaring fra politikk kan være relevant i et selskap som opererer innenfor lover, offentlige mål og politiske beslutninger. Men den tidligere rollen og de nye økonomiske interessene bør være synlige for offentligheten.

En ryddig vurdering bør skille mellom dokumenterte forhold og antakelser. Har personen hatt politiske verv? Når sluttet vedkommende? Hvilke beslutninger har personen vært involvert i? Hvilket ansvar følger med styrevervet? Og hvilke regler gjelder for habilitet og økonomiske interesser? Spørsmålene bør undersøkes med kilder, ikke besvares med mistanke alene.

To nyttige verktøy er **Stortinget.no representantbiografi** og **PDF-protokoll fra Norsk Tippings generalforsamling på regjeringen.no**. Representantbiografien kan dokumentere en persons parlamentariske verv og tidsperioder. Generalforsamlingsprotokollen kan gi primærkildeinformasjon om eierbeslutninger, styresammensetning og honorarer. Begge kildene bør leses i sammenheng med relevante selskapsdokumenter og opplysninger om vervet.

Styrehonorar og økonomiske interesser

Styrehonorar er betaling for arbeidet og ansvaret som følger med et styreverv. Honoraret kan variere etter rolle og selskap. Styrelederen har normalt et større ansvar enn et ordinært styremedlem, blant annet for å lede styrets arbeid og følge opp at styret fungerer godt.

Et konkret priseksempel er **338 970 kroner i honorar til styreleder i Norsk Tipping i 2026**. Beløpet er nyttig å kjenne til når man omtaler vervet, men det må presenteres med riktig sammenheng: Det er et honorar knyttet til styrelederrollen, ikke en påstand om at alle styremedlemmer får samme beløp, eller at honoraret er betaling for politisk arbeid.

For å kontrollere beløpet er PDF-protokollen fra Norsk Tippings generalforsamling på regjeringen.no en relevant primærkilde. Protokollen viser hva eieren vedtok, og er mer presis enn en omtale som bare gjengir et tall. Ved publisering bør man kontrollere at dokumentet gjelder riktig år og at beløpet er knyttet til riktig verv.

Honorar er én del av de økonomiske interessene som kan følge med et verv. Andre forhold kan også være relevante, som andre styreverv, ansettelsesforhold eller økonomiske bindinger. Poenget med å undersøke dette er ikke å antyde at interessekonflikter nødvendigvis foreligger. Det er å gi leserne et faktagrunnlag for å forstå hvem som har ansvar, hva de får betalt, og hvilke regler som gjelder.

Slik undersøker du et styreverv

1. **Finn primærkilden:** Les generalforsamlingsprotokollen og noter dato, vedtak og honorar.
2. **Kontroller personens bakgrunn:** Bruk Stortinget.no representantbiografi for å dokumentere parlamentariske verv og tidsperioder.
3. **Skill roller fra hverandre:** Et tidligere politisk verv er ikke det samme som et styreverv, og hvert verv har egne plikter.
4. **Undersøk åpenhet og regler:** Se etter opplysninger om habilitet, økonomiske interesser og selskapets styringsdokumenter.
5. **Vær presis i omtalen:** Skill mellom det dokumentene viser, og spørsmål som fortsatt må undersøkes.

Hva betyr dette for lag og foreninger?

For lag og foreninger er Grasrotandelen først og fremst en praktisk inntektskilde. Den kan gi økonomisk støtte uten at organisasjonen må hente inn hvert bidrag selv. Samtidig er ordningen avhengig av at folk kjenner til den, velger en mottaker og fortsetter å spille. Det gjør informasjon og lokal oppslutning viktig.

For offentligheten er 879 millioner kroner mer enn et imponerende ringeriksavisa.no totalsum. Beløpet viser hvordan spillernes valg kan flytte store midler til frivilligheten, samtidig som pengene inngår i et større system med statlig eierskap, politisk regulering og selskapsstyring. De to nivåene må ses i sammenheng: Spilleren velger mottaker, men staten setter rammene for virksomheten og oppnevner selskapets styre gjennom eierrollen.

Kort oppsummert

- Grasrotandelen lar spillere støtte et valgt lag eller en forening gjennom spill hos Norsk Tipping.
- I 2024 ble 879 millioner kroner fordelt gjennom ordningen.
- Det er spillerne som velger mottaker – de **spillerne fordeler selv** støtten mellom godkjente mottakere.

- Norsk Tipping er statlig eid, og staten utøver eierrollen gjennom generalforsamlingen.
- Honoraret på 338 970 kroner til styreleder i 2026 kan kontrolleres mot generalforsamlingsprotokollen.
- Stortinget.no representantbiografi og protokoller på regjeringen.no er nyttige kilder når politisk bakgrunn, oppnevning og økonomiske interesser skal undersøkes.

Grasrotandelen knytter dermed sammen enkeltpersoners valg, frivillighetens behov og statens ansvar for pengespillpolitikken. Nettopp derfor fortjener både beløpene og styringen å bli omtalt med åpne kilder, presise tall og tydelig skille mellom fakta og vurdering.